

Cyfoeth Naturiol Cymru

Cyfarfod Bwrdd

27 Chwefror 2013

Teitl y Papur	Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol
Cyfeirnod y Papur:	Papur 5 (02/13) [C]
Paratowyd y Papur gan:	Kevin Ingram, Catherine Allan
Pwrrpas y Papur:	Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd ynghylch datblygu fersiwn ddrafft y Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol
Angen Penderfyniad:	Y Bwrdd i nodi'r cynnydd hyd yn hyn a chymeradwyo'r dull gweithredu a gyflwynir
Effaith:	Bydd y papur yn cael effaith uniongyrchol ar y ffordd y mae penderfyniadau ariannol allweddol yn cael eu gwneud ac ar lefel y penderfyniadau hynny. O'r Diwrnod Cyntaf, bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gwneud ei orau i gael diwylliant o gyd-gyfrifoldeb ar gyfer pob mater ariannol. I fwrw ymlaen â hyn, mae angen cael arweiniad ariannol cadarn a fframwaith llywodraethu ariannol sydd wedi'i ddiffinio'n dda. Fel corff cyhoeddus sy'n cael ei ariannu gan y pwrs cyhoeddus, bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn rhoi cyfrifoldeb ar reolwyr ac ar staff i sicrhau gwerth am arian a chysondeb ariannol bob amser. Mae'r Cynllun yn pennu cyfrifoldebau dirprwyedig ar gyfer penderfyniadau ariannol.

Mater

1. Mae'n rhaid i Cyfoeth Naturiol Cymru sicrhau bod fframwaith llywodraethu ariannol cadarn ar waith ar gyfer y Diwrnod Cyntaf er mwyn ategu gweithgareddau sy'n hanfodol i lwyddiant y busnes. Mae'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn elfen allweddol o'r fframwaith hwn gan ei fod yn rheoli'r ffordd rydym yn gwario arian. Mae'n rhoi manylion y rheolau gorfodol y mae'n rhaid i ni eu dilyn wrth wario arian Cyfoeth Naturiol Cymru, i wneud yn siŵr ein bod yn gwneud hynny'n ddoeth ac yn sicrhau cysondeb ariannol. Mae'r Cynllun yn gyfrwng hanfodol i sicrhau effeithlonrwydd, arweinyddiaeth, atebolrwydd a thryloywder yn y ffordd y mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gwneud penderfyniadau. Mae'n cynnwys holl weithgareddau ariannol y sefydliad ac mae'n berthnasol i'r Bwrdd ac i staff Cyfoeth Naturiol Cymru.

Crynodeb

2. Mae'r Cynllun yn sicrhau bod holl weithgareddau ariannol Cyfoeth Naturiol Cymru wedi'u dirprwyo i ddeilydd swydd penodol neu i lefel o awdurdod a gytunwyd. Mae'n caniatáu i'r Bwrdd a'r Tîm Gweithredol ddirprwyo'r cyfrifoldeb o wneud penderfyniadau ar gyfer pob mater ariannol. Mae'n seiliedig ar broffil risg ac ar raddfa briodol, ac yn diffinio'r amgylchiadau pan fydd angen cael cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru. Mae gan y Cynllun rôl bwysig o ran helpu'r cyhoedd i ddeall sut rydym yn gwneud ein penderfyniadau ynghylch gwario arian.
3. Bydd y Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn ddogfen a gymeradwyir gan Fwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru, ac o ganlyniad i hyn bydd angen cael cymeradwyaeth y Bwrdd cyn newid terfynau.

Cefndir

4. Un o'r prif gyfryngau a fydd yn llywio'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yw'r terfynau dirprwyo ariannol sydd yn y Memorandwm Ariannol (atodiad i Ddogfen Fframwaith Llywodraeth Cymru). Mae'r terfynau hyn bron â chael eu cytuno; fodd bynnag, er gwybodaeth, ceir copi drafft yn [Atodiad 1](#).
5. Roedd y dull gweithredu a gymerwyd i ddatblygu'r Cynllun wedi'i nodi ym Mhapur Bwrdd 8 (12/12).
6. Mae'r pwerau dirprwyedig wedi'u nodi ar draws pedair lefel:
 - Lefel 1 – caiff penderfyniadau o'r lefel uchaf eu neilltuo i'r Prif Weithredwr ac i Fwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru.
 - Lefel 2 – y cyfrifoldebau hynny sy'n cael eu dirprwyo i'r Cyfarwyddwyr Gweithredol;
 - Lefel 3 – y cyfrifoldebau hynny sy'n cael eu dirprwyo i Reolwyr y Grŵp Arwain; ac,
 - Ar ôl lefel 3 – caiff y cyfrifoldebau hynny eu dirprwyo i dimau lleol a gweithredol.
7. Mae Lefel 1 a Lefel 2 wedi'u gosod allan yn eithaf manwl erbyn hyn, ac mae gwaith ar y gweill i fapio Lefel 3.
8. Ar ôl Lefel 3, bydd Cynlluniau Dirprwyo Materion Ariannol yr Hen Gyrff yn cael eu defnyddio i gefnogi Cynllun y Sefydliad ar y Diwrnod Cyntaf – busnes fel arfer. Y

prif newidiadau y mae eu hangen cyn y Diwrnod Cyntaf yw'r rheini sydd wedi'u seilio ar rannau o Ddogfen Fframwaith Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â materion ariannol a phenodiadau Cyfoeth Naturiol Cymru i'r Strwythur Rheoli Haen 1 a Haen 2.

9. Bydd y Cynllun yn sicrhau rhaniad clir rhwng dyletswyddau ar dair lefel benodol.
 - Cyfiawnhad dros ddechrau prosiect;
 - Caniatâd i wario – cymeradwyo'r gyllideb yn derfynol; ac
 - Ymrwymiad i wario – gosod contractau a rhoi archebion prynu.
10. Mewn achosion priodol, mae'r tri hen Gynllun wedi cael eu cysoni i ryw raddau – yn enwedig o ran trothwyon tendro a chaffael. Y prif bethau sy'n cyfyngu ar gysoni'r tri chynllun ymhellach ar gyfer y Diwrnod Cyntaf yw'r ailgynllunio cyfyngedig o safbwynt y sefydliadau a rheoli tair system ariannol yr hen gyrff.

Y Camau Nesaf

11. Ar ôl i'r Bwrdd ystyried y mater, bydd y Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn cael ei gwblhau a bydd copi drafft yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod nesaf y Bwrdd.
12. Ar ôl lefel 3, bydd y Cynllun yn parhau i esblygu wrth i'r sefydliad ddatblygu ac wrth i system ariannol newydd gael ei hadeiladu. Oherwydd hyn bydd angen cynnal adolygiad systematig a rheolaidd o'r Cynllun, a bydd yn rhaid i'r Bwrdd ystyried a chymeradwyo newidiadau sylweddol.

Y Risgiau

13. Os bydd y cynllun yn cael ei ddiwygio yn y dyfodol, bydd angen i hyn ddigwydd ochr yn ochr â chynllun y sefydliad; fel arall, mae'n bosib y bydd elfennau allweddol o'r dull ar gyfer dirprwyo yn cael eu colli.
14. Wrth i Cyfoeth Naturiol Cymru ddibynnu llai ar systemau a dogfennau'r hen gyrff, bydd angen cydnabod a rhoi sylw i'r dull o wreiddio dirprwyaethau yn yr arweiniad hwn.
15. Bydd gan Cyfoeth Naturiol Cymru un Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol, ac er y bydd y Cynllun ar lefel weithredol, bydd yn disgrifio'r tri hen gynllun. Gallai hyn ei adael yn agored i gael ei ddehongli, ac arwain at ddull ychydig yn wahanol o wneud penderfyniadau. Fodd bynnag, bydd y Cynllun yn rhoi sylw i ben 'gwariant uchel / risg uchel' y sbectwm drwy gael un set o derfynau ar gyfer y strwythur rheoli Haen 1 a Haen 2. Bydd cyfyngiadau o ran llif gwaith a mynediad at hen systemau hefyd. Bydd y system ariannol newydd yn rhoi sylw i hyn, ac yn y tymor byr bydd ffyrdd gwahanol o weithio yn cael eu disgrifio yn y gyfres Canllawiau Hanfodol.

Goblygiadau Ariannol

16. Mae'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn ddull llywodraethu allweddol sy'n cyfarwyddo cyfrifoldeb ariannol effeithiol drwy neilltuo rhai cyfrifoldebau i Gyfarwyddiaethau. Bydd unrhyw benderfyniadau ariannol sy'n cael eu neilltuo i'r Bwrdd ac yn cael eu dirprwyo i'r Tîm Gweithredol yn cael eu cynnwys yn rhan o'r Cynllun.

Cyfathrebu

17. Ynghyd â'r Cynllun Dirprwyo Materion Anariannol, mae'r Cynllun Dirprwyo Materion Ariannol yn rhan o'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol cyffredinol, a bydd yn cael ei roi ar y wefan.
18. Defnyddir sesiynau briffio'r tîm arwain a'r Canllawiau Hanfodol i ddweud wrth staff am y dulliau terfynol a gymeradwywyd.
19. Mae'n hanfodol bod y rheini sydd mewn swyddi arwain yn gwybod yn iawn beth yw lefel yr awdurdod a ddirprwyir iddynt a'u bod yn gallu cynorthwyo staff i sicrhau tryloywder effeithiol wrth wneud penderfyniadau i'w galluogi i wneud eu gwaith.

Atodiad 1**Dyfyniad o Ddogfen Fframwaith Llywodraeth Cymru –
DOGFEN DDRAFFT****CRYNODEB O'R TERFYNAU DIRPRWYO A'R GOFYNION CYMERADWYO**

Pwnc	Terfyn Dirprwyo
Penodi'r Prif Weithredwr	Cymeradwyaeth y Gweinidog
Taliadau a thelerau ac amodau staff	Mae angen cymeradwyaeth y Gweinidog i wneud newidiadau i delerau ac amodau cyffredinol
Trefniadau pensiwn a thalu tâl dileu swydd neu iawndal	Cymeradwyaeth y tîm nawdd
Cynlluniau Corfforaethol a Gweithredol	Cymeradwyaeth y Gweinidog
Mentrau ar y cyd a'r Cynllun Marchnadoedd Ehangach	Cymeradwyaeth y tîm nawdd
Cynigion newydd, dadleuol neu ôl-effeithiol	Cymeradwyaeth y tîm nawdd
Unrhyw fath o roi benthyg neu gael benthyg, gwarantau, indemniadau neu fuddsoddiadau	Cymeradwyaeth y tîm nawdd
Prosiectau cyfalaf – Rheoli Perygl Llifogydd	£5m Rhwyng £2m a £5m – dogfennau cryno i Lywodraeth Cymru ar gyfer pob prosiect.
Prosiectau cyfalaf – ddim yn ymwneud â Rheoli Perygl Llifogydd	£500k
Prosiectau nad ydynt yn brosiectau cyfalaf	£500k
Prosiectau monitro gwyddonol/ymchwil	£500k
Contractau gydag ymgynghorwyr	£500k
Rhoddion, lletygarwch, gwobrau ac ati	£2.5k
Nawdd	£10k
Colledion a thaliadau arbennig	£100k
Trosglwyddo cymorth grant	5% o'r cymorth grant blynyddol
Un Grant	£500k y flwyddyn
Prynu tir neu eiddo gweithredol neu ei rentu ar brydles	£5m Rhwyng £2m a £5m – dwyn i sylw Llywodraeth Cymru
Rhoi cyllid i unrhyw gorff arall i gynorthwyo i brynu tir	£250k
Prynu tir am bris uwch na phrisiad y Prisiwr Dosbarth	£100k